

Kürt Ulusal Sorunu

“Asrın Çağrısı”: Çözüm Mü Çözölme Mi?

Parti Yayınları
www.tkpml.com

[Not: Bu broşür PKK lideri A.Öcalan tarafından 27 Şubat 2025 tarihinde açıklanan “Barış ve Demokratik Toplum Çağrısı”na yönelik bir değerlendirmedir.]

Kürt Ulusal Sorunu “Asrın Çağırısı”: Çözüm Mü Çözülme Mi?

Öncelikle kısa bir hatırlatma yapmak gerekir. Filistin Ulusal Direnişinin 7 Ekim 2023 “Aksa Tufanı Operasyonu”ndan sonra Ortadoğu’da tarihsel önemde gelişmeler yaşandı. İsrail önce Gazze’ye, ardından da Lübnan’a yönelik askeri operasyonlara girişti. Suriye’de ise BAAS rejimi çöktü ve iktidar, selefi cihatçı HTŞ çetesine teslim edildi.

Uluslararası alanda kapitalist emperyalist güçler arasında çelişkiler, Rusya’nın Ukrayna’yı işgali ve Ortadoğu’da yaşanan savaş ve çatışmalarla açıktan savaş haline dönüşmüştür. Bu durum, emperyalist kapitalist güçler arasındaki ittifak ve saflaşmaların bu çelişkilere göre yeniden düzenlenmesine neden olmaktadır. Bütün taraflar kendilerini yeni bir paylaşım savaşına (Üçüncü Emperyalist Paylaşım Savaşı) hazırlamaktadır.

Başkan Mao’nun ifadeleriyle “*gök kubbenin altında kaos yaşanmak*”tır.

Bu gelişmelerin TC devletini ve Türk hakim sınıflarını etkilememesi düşünülemez. TC’nin kurulduğu günden beri, emperyalizmin yarı sömürge bir pazarı olması ve dahası, bulunduğu coğrafi konum itibarıyla emperyalistler açısından “bölge jandarmalığı” konumu, bu olguyu daha da zorunlu kılmaktadır.

TC devletinin, Suriye’deki amaç ve hedefleri bilinmekle birlikte, özellikle Suriye Kürdistanı’nda Kürt ulusal hareketinin önderliğinde başta Arap ulusu olmak üzere çeşitli milliyet ve inançlardan Kuzey ve Doğu Suriye Özerk Yönetimi’nin ortaya çıkması ve geline aşamada bu “özerkliğin” bir statü elde etme ihtimalinin güçlenmesi, Türk hakim sınıflarının, Kürt ulusal sorununda yeni bir politika geliştirilmesine neden oldu.

TC devleti, 26 yıldır İmralı Adası’nda ağır bir tecrit altında tuttuğu Abdullah Öcalan’a yeniden başvurdu. Yaklaşık bir yıl önce başladığı “anlaşılan” görüşmeler sonucunda adına “çözüm

süreci” denilmeyen bir süreç işletildiği kamuoyuna yansdı. Bu süreç sonucunda, 27 Şubat’ta “İmralı Heyeti”, bizzat A.Öcalan’ın kaleme aldığı ve “Barış ve Demokratik Toplum” başlıklı çağrısı açıkladı. Kürtçe ve Türkçe okunan yazılı açıklamanın ardından ise heyet üyelerinden S.Süreyya Önder, A.Öcalan’ın “not”unu paylaştı: *“Bu perspektifi ortaya koyarken şüphesiz silahların bırakılması ve PKK’nin kendini feshi, demokratik siyaset ve hukuki boyutun tanınmasını gerektirir.”*

Bu gelişmeler, merkezinde Kürt ulusal sorununun olduğu tartışmaları yeniden gündeme taşıdı. Elbette “taraf”ların sürece yaklaşımı, yüz seksen derece farklı. Kürt ulusal hareketi, A.Öcalan’ın çağrısını sahiplendi ve gerilla güçlerinin silah bırakacağını açıkladı. Kürt ulusal hareketinin süreçle ilgili hiçbir koşulu olmadığı açıklandı. “İmralı Heyeti”nden S.S.Önder’in ifadeleriyle *“Bu işin hiçbir şartı yok. Ön şart ya da sonrasında bir şart yok.”* (3 Mart 2025)

TC devletinin sözcülerinin ise sürece yaklaşımı biliniyor. Bu nedenle yeniden ifade etmeye gerek yok.

Öncelikle, Kürt ulusal sorunu konusunda TC devleti ve Kürt ulusal hareketi doğrudan ve dolaylı olarak ilk defa görüşmüyor. Örneğin 1993 yılında Cumhurbaşkanı Turgut Özal girişimleriyle PKK lideri A.Öcalan 20 Mart 1993’te ilk kez tek taraflı ateşkes ilan etmişti.

15 Şubat 1999’da uluslararası bir komployla tutsak edilen A.Öcalan’ın çağrısıyla, Eylül 1999’da PKK ateşkes ilan etti ve gerilla gücünün Türkiye sınırları dışına çekilmesi talimatını verildi. PKK, bu çağrıya büyük ölçüde uydu; 2004’e dek sürecek “tek taraflı eylemsizlik” dönemi başladı.

TC devleti tarafından herhangi bir “çözüm” adımı atılmayınca PKK tek taraflı ateşkesi bozdu ve 1 Haziran 2004’te silahlı mücadeleye devam edildi.

AKP hükümeti, 2009’da “Milli Birlik ve Kardeşlik Projesi” adıyla “Demokratik Açılım” sürecini başlattı. A.Öcalan ile İmralı’da görüşmeler yeniden başladı, MİT yetkilileri ve bazı AKP temsilcileri, Avrupa’da PKK temsilcileriyle (KCK

yöneticileriyle) Oslo’da gizli toplantılar yaptı. (2009-2011 Oslo Görüşmeleri.)

Aralık 2012’de dönemin Başbakanı R.T.Erdoğan, İmralı’da A.Öcalan ile görüşmeler yapıldığını duyurdu. Bu açıklamanın ardından, 2013’ün ilk aylarında hükümet temsilcileri (MİT Müsteşarı Başkanlığında) ile “İmralı Heyeti” arasında görüşmeler yapıldı. 2013-2015 yılları arasında gerçekleşen ve kamuoyunda “çözüm süreci” denilen bu dönemde; AKP, süreç için yasal dayanak oluşturmak üzere 2014’te kanun çıkardı, TBMM’de “Çözüm Komisyonu” kuruldu, “Akil İnsanlar Heyeti” oluşturuldu. 21 Mart 2013’te Amed Newroz’unda, A.Öcalan’ın mektubu okundu. 28 Şubat 2015’te İmralı Heyeti ile AKP hükümeti temsilcileri, Dolmabahçe Sarayı’nda ortak bir basın açıklaması yaptılar. Bu açıklamada, A.Öcalan’ın hazırladığı 10 maddelik müzakere taslağı okundu ve A.Öcalan’ın, PKK’yi bahar aylarında olağanüstü kongreyi toplayarak silah bırakma kararı almaya davet ettiği duyuruldu. Mart 2015’te Cumhurbaşkanı R.T.Erdoğan, Dolmabahçe mutabakatına kendi rızasının alınmadığını belirterek karşı çıktı ve “*Mutabakatı tanımıyorum*” dedi.

2024 yılı sonuna doğru ise TC devleti ve A.Öcalan arasında, Kürt ulusal hareketi açısından “hiçbir şart ve koşul” içermeyen, TC devleti açısından ise “hiçbir taviz ve söz” verilmeyen yeni bir “müzakere” sürecinin gerçekleştirildiği kamuoyuna yansdı. Bu sürecin, önceki süreçlerden farkı, adına bir “süreç” denmemesi ve yapılan görüşmelerin içeriğinin kamuoyuna açılmamasıdır. Dolayısıyla nasıl bir süreç işletildiği bilinmemektedir. Ancak kesinlikle ifade etmek gerekir ki; TC devletinin Kürt ulusal sorununda yeniden A.Öcalan’a başvurmuş olması önemlidir. Bunun nedeni, Ortadoğu’da ve özellikle de Suriye’de yaşanan gelişmelerdir. Bu nedenle, TC devletinin yeni politikasının üzerinde durmak gerekir.

“İç Cephe”nin Tahkimi!

İsrail’in saldırganlığı, Suriye’de yaşanan süreç ve nihayetinde Ortadoğu’da yaşanan gelişmelerin TC devletini yeni bir politika geliştirmeye ittiği anlaşılmaktadır. Bu politikanın işaretleri, bir yıl önce vermeye başlanmıştı. AKP-MHP iktidarının sözcüleri tarafından kimi vesilelerle “iç cephenin tahkimi” olarak tanımlanan bu politikanın ilk işareti, bir yıl kadar önce Cumhurbaşkanı ve AKP Genel Başkanı R.T.Erdoğan’ın *“Bugün yaşadığımız hadiselerle baktığımızda bir millet için iç cephenin ne kadar mühim olduğunu çok daha net görebiliyoruz”* açıklamasıyla verildi. (30 Ağustos 2024) Ardından R.T.Erdoğan BM’nin 79. Genel Kurulu için gittiği New York’ta da bu vurgusunu yineleyerek; *“İç cephe hedeflerimiz, bizim ‘Kızıl Elma’mızdır”* ifadelerini kullandı. (27 Eylül 2024)

R.T.Erdoğan’dan sonra MHP lideri D.Bahçeli de “iç cephe” vurgusu yaptı: *“Kaotik dünyaya karşı milli ve manevi cephemizin tahkimatı başlıca vazifemizdir. Sarsılmaya çalışılan iç cephemiz, dağıtılmak istenen birliğimiz ve dirliğimizdir, buna göz yumamayız, yummayacağız.”* (2 Ekim 2024)

Kısa bir süre sonra yine R.T.Erdoğan tarafından “iç cephe” vurgusu bir kez daha yapıldı: *“Bizler birlik ve beraberliğimizi güçlendirme çağrısı yapıyoruz. Bizi bölmeye çalışanlara, bizi parçalamaya çalışanlara aynı kararlılıkla ve aynı tonda yanıt verelim ve 'Biz biriz, bütünüz, hep birlikte Türkiye'yiz' diyelim istiyoruz... Bize birlik, beraberlik ve kardeşliğimizi hatırlatacak bir kıvılcımdır iç cepheyi sağlam tutma çağrımız.”* (14.11.2024)

TC sözcüleri tarafından yapılan bu açıklama ve gelişmelerden, “iç cephenin tahkimatı” olarak tanımlanan “Kürt-Türk İttifakı’na” gidilerek “iç barışın” sağlanması şeklinde formüle edilebilecek yeni bir politik stratejiden bahsedildiği anlaşılmaktadır. Böylelikle Türk komprador burjuvazisi, uzun bir süredir “beka sorunu” olarak gördüğü Kürt ulusal sorunu ve bu çelişkinin andaki ifadesi olarak Kürt Ulusal Hareketi’yle

“uzlaşarak”-“anlaşarak” iç cepheyi sağlamlaştırmak istemektedir. Ulusal baskı altında tuttuğu Kürt ulusuna; “Biz biriz, bütünü, hep birlikte Türkiye'yiz” demektedir.

Nitekim bu yeni politik stratejinin ürünü olarak MHP lideri D.Bahçeli'nin, 1 Ekim 2024'te TBMM'de DEM Parti Grubu ile tokalaşmasıyla başlayan süreçte Bahçeli aynı gün; “*yeni bir döneme giriyoruz. Dünyada barış isterken kendi ülkemizde barışı sağlamak lazım*” dedi.

Cumhurbaşkanı ve AKP Genel Başkanı R.T.Erdoğan da aynı gün Meclis Genel Kurulu'ndaki konuşmasında; “*Şunun artık idrak edilmesi ihtiyaçtan öte bir zarurettir; bugün, İsrail saldırganlığı karşısında, içeride ve dışarıda çatışma alanlarının değil, uzlaşma alanlarının öne çıkması gerekiyor*” ifadelerini kullandı.

Ardından TC devletinin bu yeni politik stratejisinin işareti olarak D.Bahçeli; 22 Ekim 2024'te MHP'nin Meclis'teki Grup Toplantısı'nda; “*Şayet terörist başının tecridi kaldırılırsa, gelsin TBMM'de DEM Grup Toplantısı'nda konuşsun. Terörün tamamen bittiğini ve örgütün lağvedildiğini haykırınsın*” çağrısında bulundu. Ardından R.T.Erdoğan da; “*Cumhur İttifakı tarafından açılan tarihi fırsat penceresinin kişisel hesaplara kurban edilmemesini ümit ediyoruz*” ifadelerini kullandı. (22 Ekim 2024)

Bu açıklamaların ardından “İmralı Heyeti” tarafından 26 yıldır TC devletinin elinde tutsak olan A.Öcalan'ın, “Barış ve Demokratik Toplum” başlıklı açıklaması yayımlandı.

Yukarıda işaret ettiğimiz gibi yapılan bu çağrı, A.Öcalan'ın kendi kaleminden çıkmış olsa da esasta bir yıldır TC devlet yetkilileriyle yapılan görüşmelerin ve nihayetinde belli bir anlaşmanın ürünü olarak şekillenmiş görünmektedir. Sürecin nasıl şekillendiği, yapılan görüşmelerin ve dahası “uzlaşmanın”/“anlaşmanın” ne olduğuna dair kamuoyuna bir açıklama yapılmadığı için somut bir değerlendirme yapmak mümkün olmamakla birlikte, TC devleti tarafından “*PKK'nin silah bırakması ve kendini feshetmesi*” karşılığında belli çalışmaların yapıldığı anlaşılmaktadır.

Kamuoyuna yansıyan bilgilere göre, TC devleti ile A.Öcalan arasında bir yıldır sürdürülen bir görüşme/müzakere söz konusudur. TC devleti, esir tuttuğu (ki sadece bu bile başlı başına sorunlu ve son derece haksız bir durumdur) A.Öcalan’la bu süreci yürütmüş görünmektedir. Bu koşullar altında “gizli bir diploması”den bahsetmek gerekir. Bu ise beraberinde konuya dair değerlendirme yapmayı objektif olarak sınırlandırmaktadır.

A.Öcalan’ın Çağrısı Teslimiyet Mi?

Öncelikle belirtmek gerekir ki, savaş yürüten güçlerin, düşmanla görüşme yapması, “barış süreçleri” yaşaması, karşılıklı ya da tek taraflı ateşkeslere girmesi son derece olağandır ve tarihte komünistler, çeşitli ulusal ve sosyal kurtuluş hareketi önderlikleri bu türden pratik adımlar atmışlardır. Kuşkusuz bütün bu pratik adımları, devrim ve kurtuluş hedefine tabi kılındığı, o hedeften vazgeçilmediği sürece savaşa hizmet eden taktikler ve taktik aşamalar olarak değerlendirmek gerekir.

A.Öcalan’ın 27 Şubat çağrısı, “PKK’nin feshedilmesi” önemli bir politik kırılmaya işaret etse de bu türden çağrıların A.Öcalan tarafından ilk defa yapılmadığı unutulmamalıdır. Nitekim A.Öcalan, farklı tarihlerdeki açıklama ve çalışmalarında, sosyalizmde yaşanan geri dönüşler ve modern revizyonist iktidarların yıkılmasından (A.Öcalan’ın ifadeleriyle “reel sosyalizmin çökmesi”) dolayı çizgi değişikliği (A.Öcalan’ın ifadeleriyle “paradigma”) yapılması ve bu nedenle de farklı örgütlenme araç ve modellerine gidilmesi gerektiğini açıklamıştır.

Nitekim Kürdistan İşçi Partisi’nin (PKK) Marksizm’den etkilen bir ulusal hareket olarak ortaya çıkışı ve Türk hakim sınıflarının ulusal inkar ve imha politikasına yönelik devrimci savaşı; A.Öcalan’ın tutsak edilmesi sonrasında yaptığı açıklama ve savunmalarında; “Özgürce Ayrılma Hakkı”ndan yani ayrı bir devlet kurma talebinden vazgeçtiğini ilan etmiş; Kürt Ulusal Hareketi’nin “Demokratik Modernite” adını verdiği ve “Ekolojik,

Kadın Özgürlükçü ve Demokratik Ulus Paradigması” olarak kavramsallaştırdığı bir yönelim içerisine girmesine önderlik etmiştir.

A.Öcalan açıklama ve savunmalarında “reel sosyalizmden kopuş” olarak tanımladığı ve kuruluş sürecinde etkilenmiş olduğu devrimci-sosyalist fikirlerden uzaklaşmış; ekolojist, “post-Marksist”, anarşizan akımlar dahil, birçok modeli Kürt Ulusal Hareketi’ne “yeni bir örgütsel model” olarak sunmuştur. Bu açıdan A.Öcalan’ın açıklamasında “yeni” bir şey yoktur.

Gelinen aşamada yapılan açıklamadan da görüleceği üzere bu “paradigma”dan da vazgeçildiği anlaşılmaktadır. Öte yandan A.Öcalan’ın açıklamasında kuruluşuna önderlik ettiği PKK için “anlam yoksunluğu ve aşırı tekrar” ifadelerini ağıttan kullanması dikkat çekicidir. Kuşkusuz bu “anlam yoksunluğu” ifadesi, önemli bir politik kırılmaya işaret etmekle birlikte, A.Öcalan’ın “anlamı yeniden güncellemek” için Kürt Ulusal Hareketi’nin pratik önderliğine çağrı yaptığı da dikkate alınmalıdır. Bu anlamıyla A.Öcalan’ın “teslimiyet” içinde olduğunu düşünmek doğru değildir. Özellikle A.Öcalan’ın bir ulusal hareketin temsilcisi olarak ideolojik duruşu, politika yapış tarzı ve pragmatizmi düşünüldüğünde bu daha önemlidir.

Dolayısıyla meseleyi salt “tasfiyecilik”, “teslimiyet” ve hatta “ihanet” olarak değerlendirmek yanıltıcıdır. Unutmamak gerekir ki, Kürt ulusu PKK’dan önce de isyan etmiş, PKK ile bu isyanını uzun süreli gerilla savaşıyla sürdürmüştür. Ulusal baskılara maruz kalmış, varlığı ve dili yasaklanmış, katliamlara uğramış bir ulusal mücadele geleneğini gelinen aşamada “teslimiyet”le özetlemek doğru değildir. Kaldı ki, Kürt ulusal sorunu sadece Türkiye Kürdistanı’nda değil, Kürdistan’ın diğer parçalarında da varlığını çeşitli biçimler altında sürdürmektedir.

Gelinen aşamada, Kürt ulusal sorunu A.Öcalan’ın “paradigması”nı her defasında “aşan” bir niteliğe bürünmüş durumdadır. Nitekim açıklamaya verilen tepkiler, Kürt ulusu ve Kürdistan gerçekliğinin dünyanın gündeminde olmasına neden olmuş durumdadır. Bu durumun ilk elden sorumlusu ise 26 yıldır

bir adada ağır tecrit altında tutsak olarak tutulan A.Öcalan'dır. Kuşkusuz Kürt ulusunun bütün zaaf ve eksikliklerine rağmen sürdürdüğü kesintisiz mücadele ve esas olarak silahlı mücadele bunda belirleyicidir. Bu haliyle bile Kürt Ulusal Hareketi'nin önce Türkiye Kürdistanı ardından Irak, Suriye ve İran Kürdistanı'nı içine alan mücadelesi, geline aşamada sadece Ortadoğu'da değil bütün dünyanın gündeminde yer edinmesine yol açmıştır. Bunda kuşkusuz PKK'nin pratik önderliğinin ve Kürt halkının A.Öcalan'ı her alanda pratikte olmasa da soyut bir "ulusal önderlik" mercine taşıması belirleyicidir.

Bu nedenle A.Öcalan'ın önderliğinde Kürt Ulusal Hareketi'nin uzlaşarak teslim olduğu ve tasfiye edileceği, böylelikle devrimci harekete tasfiye dayatıldığı üzerinden değerlendirme yapmak problemlidir. Çünkü bütün değerlendirmeyi bu olasılık üzerinden yapmak esas olarak ideolojik-politik çizgiyle ilgilidir. Kürt ulusal sorunu, coğrafyamızda başlıca çelişkiler arasındadır. Bu çelişkinin şu veya bu nedenle çözülmesi, ağırlığının ve yakıcılığının azalması, coğrafyamızda diğer çelişkilerin ve elbette baş çelişkinin çözüleceği anlamına gelmemektedir. Bu tür değerlendirme yapanlar ve dahası eleştirilerini sadece ve sadece teslimiyet ve tasfiye üzerinden kuranların asıl sorunu, kendi ideolojik ve politik duruşlarına güvensizliktir ve esasen "devrim"i sadece ve sadece ezilen ulusun mücadelesine bağlamalarıyla ilgilidir.

Her ulusal hareket gibi Kürt Ulusal Hareketi de elbette savaştığı düşmanla uzlaşabilir ve anlaşabilir. Bu olasılık, Ulusal Hareket ortaya çıktığı andan itibaren vardır ve elbette savaşın belli bir sürecinde, ulusal hareketin kendi tasarrufuyla yerine ve durumuna göre bu olasılığa dikkat çekmek ve vurgu yapmak anlaşılırdır. Ancak sürekli olarak, bu olasılığı gündemleştirmek sorunlu bir yaklaşıma işaret eder. **Tavizsiz olunması gereken nokta olasılık(lar) değil, ilkelerdir.** İlkede tavizsiz olmak ancak somut duruma göre politika belirlemek ve bu politikada esnek olmak önemlidir.

İlke: Özgürce Ayrılma Hakkı

Öncelikle; ezilen bir ulusun ulus olmaktan kaynaklı Özgürce Ayrılma Hakkı da dahil olmak üzere en temel haklarından feragat edildiği ve dahası bu hakkın tutsaklık koşullarında tek bir kişi (A.Öcalan) tarafından ifade edilmesi problemlidir. Dahası ezilen ulusun mücadelesinin üzerinde yükseldiği haklı ve meşru zeminin mahkum edilerek, ezen ulus burjuvazisiyle uzlaşma önerisi (ya da anlaşması) Türkiye’de Kürt ulusunun ezilen bir ulus olduğu gerçeğini ortadan kaldırmamaktadır.

A.Öcalan’ın açıklamasında değindiği “Türk ve Kürtlerin kader birliği” vurgusu da başka bir sorun noktasıdır. Bu söylem, bizzat ezen ulus sözcüleri tarafından kullanılmaktadır. “Kardeşlik”, “etle tırnak gibiyiz” gibi ifadeler, ezen ulusun ezilen ulus üzerindeki baskısını gizlemeye ve meşrulaştırmaya hizmet etmektedir. Önce ulusların tam hak eşitliği kabul edilmeli sonra ise kardeşlikten bahsedilmelidir. Dolayısıyla mesele, “Türk-Kürt ittifakı”nı güncellemek ve güçlendirmek değil, Kürt ulusu üzerinde uygulanagelen tarihsel haksızlığa son vermektir.

Türkiye’de Kürtler bir ulus olarak vardılar. Ve hakim ulus tarafından ulusal baskıya maruz kalmaktadırlar. Bu baskının biçim değiştirmesi ve yöntem değişikliğine uğraması, azlığı ya da çokluğu, Kürtlerin bir ulus olduğu ve bir ulus olmaktan kaynaklı Özgürce Ayrılma Hakkı başta olmak üzere, son derece haklı ve meşru demokratik taleplerini ortadan kaldırmaz.

Genel olarak, ulusal sorun özel olarak da Kürt ulusal sorunu son tahlilde haklar ve statü sorunudur. Kavramın adlandırılmasında işaret ettiği üzere sadece sınıfsal temelde çözülecek bir sorun değildir. Kesin çözümünün sınıfsallığa bağlanmış olması onun kimi ara “çözüm”ler üretmesi önünde engel değildir. Emperyalizm ve proleter devrimler çağında, ulusal sorunların bazıları şu veya bu biçimde pekâlâ emperyalist müdahaleler ile de “çözüm”e kavuşturulmuştur.

Ulusal sorunun hakların güvencesi ve kendi pazarını oluşturma bağlamında esas olarak yöneldiği devlet kurma talebi de yine farklı örneklerdeki “özerklik”, “federasyon” vb. tercihi ile başka bir aşamaya taşınabilir olmuştur. Zira başta dil olmak üzere toplu karakterdeki kültürel haklar ve politik statü ve de örgütlenmenin sağlandığı koşullar, ulusal ölçütler bakımından “ileri” bir noktayı temsil etmektedir. Bu anlamıyla bir “statü” değişimine işaret etmektedir.

Dahası bu talepler, ezen ulus burjuvazisi karşısında ezilen ulus burjuvazisinin demokratik talepleridir. **Bu taleplerin başkası tarafından (“emperyalizm”) araçsallaştırılması ihtimali ya da kendi çıkarı için kullanması meselesi, taleplerin demokratik muhtevasını ortadan kaldırmaz.**

Somutumuzda ise Kürt ulusal sorununun çözümü, Kürt ulusunun ulusal-kolektif haklarının (ayrılma hakkı, federasyon, özerklik, kültürel haklar vb.) sağlanmasıdır. **Ulusal-kolektif haklardan “vazgeçmek” ya da “talep etmemek”, Kürt ulusal sorununun çözüldüğü, ezen ve ezilen ulus çelişkisinin ortadan kalktığı anlamına gelmez.**

Bu nedenle A.Öcalan’ın “Barış ve Demokratik Toplum Çağrısı”nda kendi ifadeleriyle değindiği “aşırı milliyetçi savruluşunun zorunlu sonucu olan; ayrı ulus-devlet, federasyon, idari özerklik ve kültüralist çözümler, tarihsel toplum sosyolojisine cevap olamamaktadır” görüşü ulusal sorunun çözümüne dair bir çözümsüzlüğe işaret etmekle birlikte, Türk ulusunun ulus kurma imtiyazının kabulü ve dahası Kürt ulusunun ulus olmaktan kaynaklı ayrı bir devlet kurma hakkı başta olmak üzere burjuva anlamda dahi çeşitli “çözüm”leri reddetmektedir.

Bu görüşün, komünistler açısından kabul edilmesi elbette mümkün değildir.

Türkiye’de halihazırda Kürt ulusal sorunu “çözüm”e kavuşmuş değildir. Tüm yakıcılığıyla sürmektedir. Dolayısıyla A.Öcalan’ın iddiasının aksine Türkiye’de Kürt ulusunun ulusal hakları sorunu halen devam etmektedir.

Silahlı Mücadele Dönemi Kapandı Mı?

Öte yandan şu gerçeği de ifade etmek gerekir; Kürt ulusal sorununun çözümü meselesinde, “silahların bırakılması ve siyaset kanalının açılması” olarak formüle edilebilecek ve etkisini Kürt hareketi saflarında da gösteren söylemlere karşı uyarıcı olmak gerekir. Ezen ulus cephesinde olanların bu türden söylemleri kullanması anlaşılır olmakla birlikte, proletarya ve ezilen dünya halkları saflarında olanlar açısından bu tür bir söylemin kıymeti harbiyesi yoktur.

Nihayetinde “bir halkın ordusu yoksa hiçbir şeyi yoktur!” Bu diğer bir ilkedir.

Elbette, “silahlı mücadele yerine demokratik siyasi mücadele” bir tercihtir. Bu tercihin zemini olup olmadığı ise tayin edici önemdedir. Şimdiki durumda Türkiye koşullarında bırakalım “demokratik siyasi mücadele”nin önündeki bilinen engelleri, burjuva demokrasisinin en ufak kısıntılarına dahi tahammül edilmemektedir. Türkiye’de geçmişten günümüze “demokratik siyasetin” koşulları kağıt üzerinde vardır. Pratikte ise bunun bir karşılığı yoktur. Faşizm bir hükümet biçimi değil devleti yönetme biçimi ve siyasetin kendisidir. Bu nedenle en ufak bir hak talebine, demokratik ve devrimci mücadeleye yönelik faşist terörle yanıt olunmaktadır. Son süreçte, “Başkanlık Sistemi” adı altında AKP-MHP faşizmi tarafından ifade özgürlüğü de dahil olmak üzere bütün demokratik taleplere yönelik faşist baskı politikası yürütülmektedir. Bunu en iyi deneyimleyenlerden birisi de Kürt ulusal hareketidir.

Unutmamak gerekir ki, Kürt Ulusal Hareketi, demokratik mücadelenin yolu olmadığı, inkar ve imha dayatıldığı için silaha başvurmuştur. Bu, bir tercihten öte (ki silaha başvurmayan Kürt ulusal hareketleri de vardır ki, bunlar faşizmin ağır baskısından kurtulamamıştır.) Türkiye ve Türkiye Kürdistanı koşullarında zorunluluktur. Bu gerçek, dün olduğu gibi günümüzde de hükmünü devam ettirmektedir. Kimi değişikliklerin olması

faşizmin ortadan kalktığı, başta Kürt ulusal sorunu olmak üzere çelişkilerin çözüldüğü anlamına gelmemektedir.

Öte yandan “çözüm”, “barış” adı altında silahlı mücadelenin siyasetsizlik olduğu propagandası kökten yanlıştır. Ki silahlı mücadele, bizzat siyasetin kendisidir. Yıllardır “Kürdistan’da Zor’un Rolü” haklı tespitiyle silahların eleştirisi adı altında siyaset yapanların “silahlı mücadele”yi reddetmesi, silahlı mücadelenin aynı zamanda siyasal mücadele olduğu gerçeğini ortadan kaldırmaz.

Faşizmle uzlaşma arayışı, “silahlı mücadelenin siyasi mücadele olmadığı” ve dahası “silahlı mücadelenin demokratik mücadelenin önünde engel olduğu” gibi gerçek dışı teorilere neden olmaktadır. Pratiğin her defasında sağlamasını yaptığı üzere, “savaş, siyasetin başka araçlarla” yürütülmesidir. Bu gerçeğin, bizzat yürütücüleri tarafından reddedilmesi, onların ideolojik duruşuna ve geline aşamada siyaseti başka araçlarla yürütme kararına işaret eder.

Kaldı ki “silahlı mücadele devrinin artık kapandığı” söylemi yeni bir emperyalist paylaşım savaşına hazırlandığı günümüz koşullarında ve üstelik de Ortadoğu coğrafyasında ancak ve ancak bir düş olabilir. Diğer yandan, yaşanan süreç her defasında A.Öcalan’ın “silahlı mücadele devrinin artık kapandığı” söylemini boşa düşürmüştür. Örneğin A.Öcalan, 2013 yılında “silahlı mücadele devrinin artık kapandığı” açıklamasını yaparken aynı anlarda Kürt ulusunun Rojava’da DAİŞ’e karşı can bedeli bir silahlı mücadele vererek başarılar kazandığı ve dahası halihazırda halen Rojava’da TC’nin doğrudan ve çete grupları aracılığıyla saldırılarına silahlı karşılık vermekten başka şansının olmadığı ortadadır. Bu gerçeklerin her defasında kanıtlandığı üzere, “silahlı mücadelenin devrinin kapanması” söz konusu olmadığı gibi özellikle de Ortadoğu koşullarında bunun bir zorunluluk içerdiği açıktır. Gerçekler devrimcidir ve silahlı mücadele dönemi kapanmamıştır.

Emperyalist kapitalist sistemin içinde bulunduğu durumda ve yeni bir paylaşım savaşının işaretlerinin ortaya çıktığı koşullarda;

“savunma” adı altında dünyanın giderek silahlandığı günümüz gerçeğinde, proletaryanın, ezilen dünya halkları ve ulusları açısından silahlı mücadele döneminin kapandığı şeklindeki teoriler, en genel anlamıyla ezilenleri silahsızlandırmakla eş değerdedir ve elbette kabul edilemezdir.

“Demokratik Toplum” Faşizm Koşullarında Mümkün Mü?

A.Öcalan çağrısında Türk-Kürt ilişkilerine değinmekte, “kardeşlik ruhu”ndan bahsetmekte ve “*Demokratik toplum ihtiyacı kaçınılmazdır*” ifadelerini kullanarak çözüm olarak “demokratik toplum”, “demokratik uzlaşma”yı temel yöntem olarak önermektedir. Kapitalizm koşullarında sınıflardan bağımsız, sınıflar üstü bir demokrasi yoktur. Her sınıfın bir demokrasi anlayışı ve kendi demokрасisi vardır. Dolayısıyla “demokratik toplum”un, “demokrasi”nin, burjuvazinin egemen olduğu kapitalist bir sistemde gerçekleşmesi mümkün değildir. Gerçek halk demokрасisi, demokratik toplum ancak halk devletinde, halkın kendi iktidarında mümkündür.

TC devletinden “Demokratik Toplum” beklentisi asla gerçekleşmeyecek olan bir beklentidir. Düğme en başından yanlış iliklenmektedir. “Demokratik toplum” çağrısı yapılırken bile sürecin kapalı kapılar ardında yürütüldüğü gerçeği ortadadır. Ne olup ne bittiği konusunda kapsamlı bir açıklama yapılmadığı koşullarda, “demokratik bir tartışma”nın olması dahi söz konusu değildir. Kaldı ki, taraflardan biri ağır bir tecrit altındadır. Öncelikli olarak A.Öcalan’ın üzerindeki ağır tecrit koşulları ortadan kaldırılmalı ve serbest bırakılmalıdır. Gerçekten demokratik bir toplum hedefleniyorsa en basitinden A.Öcalan’ın özgürce çalışma koşulları sağlanmalı ve örgütüyle her türlü iletişimi sağlanmalıdır.

A.Öcalan, “PKK’nin feshedilmesi ve silah bırakma” çağrısını gerekçelendirmek için Türkiye’de “ülkede kimlik inkarının çözülüşü, ifade özgürlüğünde sağlanan gelişmeler”i ileri

sürmektedir. Bu konularda esasta bir gelişme olmadığı herkesin malumudur. Bahsi edilen Kürtlerin varlığının “sözde” kabulü ise bu anlaşılırdır. Ki bunun bile can bedeli bir mücadele sayesinde gerçekleştirilebildiği ortadadır. Dolayısıyla bu anlaşılabilirliğin ulusal sorunun çözümüne dair somut bir statünün karşılığı olmadığı açıktır. Dahası gelinen aşamada, ifade özgürlüğünün durumu ise tartışmaya yer vermeyecek kadar nettir.

A.Öcalan’ın görmezden geldiği daha doğrusu soruna sınıfsal perspektiften bakmadığı için hatalı değerlendirdiği nokta, genelde ulusal sorunun ve özelde ise Kürt ulusal sorununun kaynağıdır.

Kürt ulusal sorunu, “kimlik inkârına ve ifade özgürlüğüne indirgenemeyeceği” gibi Kürt ulusal sorununun nedeni, Kürt ulusu değildir. Kürt ulusunun üzerinde uygulanagelen ulusal baskıdır. Bu ulusal baskı sadece Kürt halkına değil, Türk hakim sınıflarıyla her bakımdan kaynaşmış bir avuç büyük feodal bey ve üç-beş büyük burjuva hariç, bütün Kürt ulusuna uygulanmaktadır. Kürt işçileri, köylüleri, şehir küçük-burjuvazisi, küçük toprak ağaları bu ulusal baskıya maruz bırakılmaya devam etmektedir.

Dolayısıyla Kürt ulusunun mücadelesinin sonucu olarak yaşanan ve ezen ulusun ulusal baskı politikasında kimi tavizlerin dışında ulusal baskı politikası sürgit devam etmektedir. Kürt ulusal sorunu çözülmüş değildir. Ve coğrafyamızda Kürt ulusal sorunun çözümü, Demokratik Halk Devrimi’nin görevleri arasında yer almaya devam etmektedir. Faşizm koşullarında, Kürt ulusal sorununun devrimci temelde çözümü mümkün değildir. Elbette devrimci demokratik mücadelenin sonucu olarak kimi adımların atılması söz konusu olabilir. Türkiye ve Türkiye Kürdistanı’nda başta Kürt ulusal sorunu olmak üzere başlıca çelişkilerin çözümüne hizmet edecek ileri kimi adımları desteklemek, bu reformları devrimci mücadeleye tabi kılmak yanlış değildir. Ancak reformları çözüm olarak propaganda etmek, dahası mevcut koşullarda Kürt ulusunun kendi kaderini tayin ettiğini söylemek doğru değildir.

Yine A.Öcalan açıklamasında *“Sistem arayışları ve gerçekleştirmeler için demokrasi dışı bir yol yoktur. Olamaz.*

Demokratik uzlaşma temel yöntemdir” görüşünü savunmaktadır. Günümüz dünyasında, sınıflı toplum gerçeği içerisinde bu görüş kökten yanlıştır. Sınıflar gerçekliği içinde demokrasi kavramı da sınıfsaldır. Özel mülkiyet rejimi üzerinden yükselen emperyalist kapitalist dünya düzeni ve Türkiye ve Türkiye Kürdistanı gerçekliği içinde devlet denilen örgütlenme *“bir sınıfın diğer sınıf üzerinde baskı aracından başka bir şey olmamakla”* birlikte, günümüz koşullarında burjuva demokrasileri bile tartışmalı hale gelmiştir. Türkiye ve Türkiye Kürdistanı’nda burjuva demokrasisi, kuruluşundan itibaren faşist bir niteliği sahiptir. *“Ülkemiz, gerçek anlamda bir burjuva demokrasisini hiçbir zaman yaşamamıştır; bunun bazı kırıntılarını tatmıştır sadece.”* (İK, Bütün Eserleri, Nisan Yayıncılık) Dolayısıyla diğer çelişkiler bir yana coğrafyamızda Kürt ulusal sorununun ortaya çıkışı ve Kürt ulusuna yönelik ulusal baskı politikası, “demokrasi” adı altında sürdürülmüştür.

Kürt ulusu da dahil olmak üzere Türkiye işçi sınıfı ve emekçi halkının sömürüden kurtuluş, özgürlük ve bağımsızlığının, sistem içinde ve demokrasi içinde gerçekleşmesi mümkün değildir. Türk, Kürt uluslarından çeşitli milliyet ve inançlardan halkın kurtuluş mücadelesi, “demokratik uzlaşma”yı değil, sistem dışı mücadele araç ve yöntemleri koşullamaktadır. Bu tercih değil zorunluluktur.

TC Faşizmi Hedeflenmelidir!

Gelinen süreçte, TC devleti tarafından bir dönemin “terörist başı”, şimdi barışı savunan ve çözüm isteyen bir lider olarak kabul edildi. Bu süreç sonrasında, TC devletinin medya propagandası, “terörün tasfiyesi” olarak yürütülecek olsa bile bunun yanında uluslararası ve iç kamuoyunda TC devletinin “ödev”leri, demokratikleşme ve atması gereken adımlar tartışılacaktır.

Nitekim A.Öcalan’ın çağrısında yer almayan ancak S.S.Önder aracılığıyla kamuoyuna iletilen notta, (anlaşılan TC

devleti bu ifadenin resmi çağrıda yer almasına izin vermemiştir), A.Öcalan varılan “uzlaşma” karşılığında TC devletinin de yapması gerekenleri ortaya koymaktadır. Böylelikle Kürt ulusunun siyaset hakkının güvenceye alınacağı yasal ve anayasal değişikliklere işaret etmekte, silah bırakma ve fesih işlemleri ile ülke içi demokratik yasal düzenlemelerin eş zamanlı olmasına dikkat çekmektedir. Bu taleplerin faşizm koşullarında “ilerici” ve “demokratik” talepler olduğu açıktır. Gerçekliği olup olmaması ise bambaşka bir tartışmadır. TC faşizminin hesaplarından bağımsız bu talepleri sahiplenmeli ve arkasında durmalıyız.

Genel olarak ulusal sorun özel olarak Kürt ulusal sorunu konusunda sınıf bilinçli proletaryanın görüşü nettir. Bir kez daha hatırlatmakta fayda vardır: *“..Milliyeti ne olursa olsun, bilinçli Türkiye proletaryası, Kürt milli hareketinin Türk hakim sınıflarının zulmüne, zorbalığına ve imtiyazlarına yönelen, her türlü milli baskının kalkmasını ve milletlerin eşitliğini hedef alan genel demokratik muhtevasını kesinlikle ve kayıtsız şartsız destekleyecektir. Diğer ezilen milliyetlerin aynı yöndeki hareketlerini kesinlikle ve kayıtsız şartsız destekleyecektir.*

...Milliyeti ne olursa olsun, bilinçli Türkiye proletaryası, çeşitli milliyetlere mensup burjuvazi ve toprak ağalarının kendi üstünlükleri ve imtiyazları için yürüttükleri mücadelede tamamen tarafsız kalacaktır. Bilinçli Türkiye proletaryası, Kürt milli hareketi içindeki Kürt milliyetçiliğini güçlendirmeye yönelen eğilime asla destek olmayacaktır; burjuva milliyetçiliğine asla yardım etmeyecektir; Kürt burjuvalarının ve toprak ağalarının kendi üstünlükleri ve imtiyazları için giriştikleri mücadeleyi kesinlikle desteklemeyecektir; yani, Kürt milli hareketi içindeki genel demokratik muhtevayı desteklemekle yetinecek, onun ötesine geçmeyecektir.” (İbrahim Kaypakkaya, age, s.194)

Sonuç olarak, Kürt ulusal sorunu bağlamında A.Öcalan’ın çağrısıyla yeni bir süreç başlamıştır. Bu sürecin önceki süreçlerden farkı, Türk komprador burjuvazisinin “iç cephenin tahkimatı” söylemiyle uygulamaya koyduğu yeni politik yönelimdir. Bu nedenle sürecin Kürt Ulusal Hareketi açısından

riskleri olduğu kadar TC faşizmi açısından da riskleri içerdiğini, çözüm ve çözölme denkleminin sadece Kürt Ulusal Hareketi açısından değil TC devleti açısından da gündemde olduğunu görmek gerekir.

Buradaki temel mesele, “okun sivri ucu”nun Kürt Ulusal Hareketi’ne ve A.Öcalan’a değil TC faşizmine yöneltilmesi gerekliliğidir. Kürt ulusal sorununun yaratıcısı ve nedeni, TC faşizmidir. Türk komprador burjuvazisinin faşist diktatörlüğüdür. TC faşizmi, sıkışmış durumdadır. Bu sıkışmışlığın ürünü olarak Kürt Ulusal Hareketi’yle “uzlaşma” arayışı içindedir. Bu koşullar altında Kürt Ulusal Hareketi’yle dayanışma içinde olmak gerekir. Eleştiriler elbette olabilir. Olmalıdır da. Ancak esas düşman gözden kaçırılmamalı, Türk ve Kürt uluslarından, çeşitli milliyet ve inançlardan Türkiye halkının devrim mücadelesinde ısrar edilmelidir.

“Asrın Çağrısı”nın “çözüm mü çözölme mi” anlamına geleceğini elbette önümüzdeki süreç ve mücadele belirleyecektir. Bu ise devrimci demokratik muhalefetin sürece kayıtsız değil tam aksine müdahil olmasını gerektirir. Ulusal sorununun “gerçek çözüm”ü adı altında Kürt ulusal sorununun çözümünü devrime havale etmek, Özgürce Ayrılma Hakkı’ndan dem vurup meselenin andaki dinamiğini ıskalamak ve böylelikle güncele dair politik zeminin uzağına düşmek demektir. Bu ise Türkiye Demokratik Halk devriminin çıkarları açısından kabul edilemezdir. Mesele, güç sorunundan öte ideolojik bir netlik olarak kavranmalıdır.